UITVOERINGSTOETS WET COMPENSATIE SELECTIE AAN DE POORT

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer 2
Compensatie selectie aan de poort 5

Leeswijzer uitvoeringstoets

Impact: beperkt / **middelgroot** / ingrijpend

Interactie burgers/bedrijven			x
Maakbaarheid systemen		x	
Handhaafbaarheid			x
Fraudebestendigheid			x
Complexiteitsgevolgen		nvt	

Risico procesverstoringen: groot / gemiddeld / **klein**

Uitvoeringskosten	*incidenteel*	*structureel*
• Dienstverlening	€ 0	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 0	€ 0
• Automatisering	€ 0	€ 0

Personele gevolgen: 2 fte incidenteel
-1 fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 01 – 2022

Beslag portfolio: jaaraanpassing

Eindoordeel: uitvoerbaar

Inleiding
De uitvoeringstoets geeft vanuit het perspectief van de Belastingdienst, Toeslagen en Douane inzicht in de gevolgen van voorstellen voor nieuwe wet- en regelgeving. De uitvoeringstoetsen worden uitgewerkt in een sjabloon. Deze leeswijzer geeft een toelichting op de verschillende onderdelen van het sjabloon.

Het kader
Het kader bevat een samenvattend overzicht van de relevante uitvoeringsaspecten, inclusief de uitvoerings-kosten en personele gevolgen. Het vervolg van de uitvoeringstoets geeft daarop een toelichting.

Impact
In het kader wordt met de rubriek "impact" geduid wat de verwachte impact van het voorstel op de uitvoering is. Dit kan zijn: ingrijpend, middelgroot, of beperkt. Bij het maken van de inschatting wordt onder meer gekeken naar de omvang van de geraakte doelgroep, de mate waarin aanpassingen in de automatisering nodig zijn en de omvang van de personele gevolgen.

Beperkt geeft aan dat het om min of meer routine-matige aanpassingen gaat, zonder of slechts met beperkte gevolgen voor de automatisering en de personele capaciteit.

Middelgroot geeft aan dat het om een maatregel met grotere gevolgen gaat. Een systeem moet bijvoorbeeld substantieel worden aangepast, of er moet een nieuw systeem worden ontwikkeld. Er zijn grotere personele gevolgen, of er is een wezenlijke impact op een of meer doelgroepen.

Ingrijpend geeft aan dat het om een maatregel met grote gevolgen gaat. De maatregel is een stelsel-wijziging of heeft daarvan de trekken. Er zijn grote gevolgen voor de automatisering, de personele bezetting, et cetera. De impact op een of meer doelgroepen wordt groot ingeschat.

Indien er geen uitvoeringsgevolgen voor de Belastingdienst, Douane of Toeslagen zijn, wordt dit aangeduid met "geen".

De inschatting van de gevolgen van het voorstel speelt een rol bij de verdere beoordeling van de uitvoerbaar-heid. Naarmate een voorstel meer burgers of bedrijven raakt, wegen de interactiegevolgen bijvoorbeeld zwaarder mee in het eindoordeel.

Beschrijving voorstel/regeling
Dit onderdeel beschrijft het voorstel waarover gevraagd is een uitvoeringsoordeel te geven. Waar bij het opstellen van de toets van bepaalde randvoorwaarden of veronderstellingen is uitgegaan, worden die hier ook beschreven.

Interactie burgers/bedrijven
Dit onderdeel beschrijft de verwachte impact op de interactie met burgers en bedrijven als gevolg van het voorstel, zoals:
- aard en omvang van de doelgroep;
- begrijpelijkheid en uitlegbaarheid van het voorstel;
- noodzakelijke communicatie;
- verwachte gevolgen voor de dienstverlening van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen, zoals bijvoorbeeld meer of minder vragen bij de BelastingTelefoon of een toe- of afname van het aantal bezwaren en beroepen.

Groen: een groene vlag geeft aan dat zich in de interactie tussen burgers en bedrijven en de Belastingdienst, Douane of Toeslagen naar verwachting geen bijzondere problemen zullen voordoen.

Geel: een gele vlag geeft de verwachting aan dat de interactie met burgers en bedrijven rond een voorstel niet vanzelfsprekend zal verlopen, bijvoorbeeld als gevolg van een toename van complexiteit, een verandering van de doelgroep of de noodzaak voor burgers en bedrijven nieuwe informatie te verwerken.

Rood: een rode vlag geeft de verwachting aan dat het niet goed mogelijk zal zijn burgers en bedrijven te informeren over de gevolgen van het voorstel. Het gevolg hiervan kan zijn dat de interactie stokt, of dat er problemen ontstaan omdat burgers en bedrijven niet doet wat, of iets anders doen dan, van hen wordt verwacht. Hoe zwaar dit uiteindelijk weegt, is mede afhankelijk van de omvang van de doelgroep die door de maatregel wordt geraakt.

Indien er geen impact is op burgers en bedrijven, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing.".

Maakbaarheid systemen
Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de informatie-voorzieningssystemen (IV-systemen), zoals:
- welke gevolgen het voorstel heeft voor de opslag en het beheer van gegevens;
- welke wijzigingen in of nieuwe stromen van en naar burgers en bedrijven noodzakelijk zijn;
- welke aanpassingen in IV-voorzieningen nood-zakelijk zijn;
- wat de bouwbaarheid is van de noodzakelijke aanpassingen;
- of de aanpassingen (tijdig) inpasbaar zijn in het IV-portfolio;

- of voorzieningen voor bestuurlijke informatie tijdig realiseerbaar zijn;
- hoe het voorstel zich verhoudt tot de totale wijzigingsdruk (= de relatie van het voorstel tot andere reeds geplande wijzigingen in de IV-systemen);
- de noodzakelijke doorlooptijd om aanpassingen in de systemen tijdig te kunnen realiseren.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de noodzakelijke aanpassingen in de systemen tijdig kunnen worden verwerkt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de aanpassing haalbaar is, maar dat daarbij bepaalde risico's moeten worden geaccepteerd of bijvoorbeeld in eerste instantie bepaalde onvolledigheden zullen optreden. Te denken valt aan de situatie waarin de toelichting bij de aanvraag van een voorlopige aanslag voor het komende jaar niet meer is aan te passen.

Rood: een rode vlag geeft aan dat niet alle vereiste aanpassingen van de automatisering haalbaar zijn, met als gevolg dat aanzienlijke risico's op fouten optreden bij burgers en bedrijven of bij de Belastingdienst, Douane of Toeslagen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de noodzaak een ingewikkeld automatiseringstraject in te korte tijd te realiseren of een automatiseringssysteem te ontwikkelen waarvan vooraf wordt ingeschat dat dit onbeheersbaar complex wordt. Ook kan worden gedacht aan de situatie waarin het niet meer mogelijk is een bepaalde aanpassing, zoals het verwijderen van een vraag uit de aanvraag voor een voorlopige aanslag, tijdig door te voeren. Dit kan ertoe leiden dat belastingplichtigen na afloop van het jaar een bedrag moeten terugbetalen dat zij eerder bij de voorlopige aanslag kregen uitbetaald. Een rode vlag kan ook aangeven dat een voorstel reeds in het portfolio ingeplande werkzaamheden voor andere wet- en regelgeving verdringt, waardoor die niet conform de voorgenomen planning realiseerbaar zijn.

Indien het voorstel de IV niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing.".

Handhaafbaarheid
Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan handhaving gerelateerde aspecten, zoals:

- beschikbaarheid van de voor handhaving benodigde gegevens;
- verwacht risico op fouten en oneigenlijk gebruik;
- inpasbaarheid in de handhavingsstrategie en welke middelen moeten of kunnen worden ingezet en met welke intensiteit.

Groen: een groene vlag geeft aan dat een verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht of er ten opzichte van de bestaande situatie niet of nauwelijks een wijziging van de handhaafbaarheid optreedt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat er een negatief effect is op de handhaafbaarheid, bijvoorbeeld omdat de informatiepositie van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen verslechtert, of omdat de handhaving van het voorstel niet inpasbaar is binnen de bestaande handhavingsstrategie.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een groot negatief effect op de handhaafbaarheid wordt verwacht. De regeling is voor de Belastingdienst, Douane of Toeslagen niet handhaafbaar of alleen handhaafbaar met inspanningen die niet kunnen worden waargemaakt.

Indien het voorstel de handhaafbaarheid niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing.".

Fraudebestendigheid
Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan fraudebestendigheid gerelateerde aspecten, zoals:

- de fraudegevoeligheid en -bestendigheid van de voorgestelde wijziging;
- de (on)mogelijkheden fraude of oneigenlijk gebruik tegen te gaan;
- de mate van verandering in de informatiepositie van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie positief wordt beïnvloed, bijvoorbeeld doordat drempels worden verhoogd of de informatiepositie van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen wordt verstevigd.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie verslechtert, bijvoorbeeld omdat een regeling wordt geïntroduceerd die niet met behulp van derdeninformatie controleerbaar is.

Rood: een rode vlag geeft aan dat de Belastingdienst, Douane of Toeslagen grote risico's ziet voor de fraudebestendigheid van het voorstel.

Indien het voorstel niet of nauwelijks gevolgen heeft voor de fraudebestendigheid, wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing.".

Complexiteitsgevolgen
Dit onderdeel beschrijft de mate waarin met het voorstel vanuit het perspectief van de uitvoering naar de complexiteitsgevolgen wordt gekeken, zoals:

- het schrappen van uitzonderingen, of voor de Belastingdienst, Douane of Toeslagen moeilijk uitvoerbare regelgeving;
- de bijdrage van een voorstel aan de rationalisatie van systemen;
- een afname van aantallen belastingplichtigen, toeslaggerechtigden of douaneklanten.

Groen: een groene vlag geeft aan dat het voorstel bijdraagt aan het verminderen van complexiteit.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de complexiteit als gevolg van het voorstel toeneemt. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van de introductie van een nieuwe uitzondering.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een grote toename van complexiteit wordt voorzien.

Indien het voorstel geen wezenlijke gevolgen heeft voor de complexiteit wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing.".

Risico procesverstoringen
Dit onderdeel beschrijft de mate van waarschijnlijkheid dat de implementatie van het voorstel al dan niet geruisloos verloopt. Daarbij komen de volgende vragen aan de orde:

- wat is de impact van de voorgestelde wijzigingen op de processen en systemen van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen;
- wat is de impact van de noodzakelijke aanpassingen in de interactie met burgers en bedrijven;

- wat is de impact op de interactie met andere (overheids)organisaties;
- wat is de realiseerbaarheid van de noodzakelijke aanpassingen.

Klein wordt gebruikt voor min of meer routinematige aanpassingen waar de uitvoering veel ervaring mee heeft. Te denken valt aan tariefsaanpassingen en andere kleinere aanpassingen in bijvoorbeeld de aangifteprogrammatuur.

Gemiddeld wordt gebruikt waar minder gebruikelijke en complexere aanpassingen aan de orde zijn, waarbij een groter risico aanwezig is dat de implementatie niet foutloos zal verlopen. Dit kan het gevolg zijn van aanloopproblemen die zich kunnen voordoen in de automatisering en de processen, of van verwachte complicaties in de interactie met burgers of bedrijven waar niet op voorhand duidelijk is wat er van hen wordt verwacht. Ook de afhankelijkheid van een of meer andere organisaties en de daarmee samenhangende risico's van overdracht van informatie in ketens kan aanleiding zijn het procesrisico op gemiddeld in te schatten.

Groot wordt gebruikt waar complexe aanpassingen ertoe leiden dat de onder "gemiddeld" beschreven risico's manifest zullen zijn.

De risico's op procesverstoringen worden gaande het implementatieproces gemonitord. Waar nodig worden maatregelen genomen om risico's te beperken en om gerezen problemen zo snel mogelijk op te lossen.

Indien er geen kans op procesverstoringen is, wordt dit aangeduid met "geen".

Uitvoeringskosten
Dit onderdeel beschrijft welke incidentele en structurele kosten en besparingen met het voorstel samenhangen:
- personele kosten voor bijvoorbeeld handhaving en interactie;
- kosten van aanpassing, beheer en onderhoud van IV-voorzieningen;
- andere eenmalige materiële en structurele kosten die nodig zijn om het voorstel te kunnen realiseren.

In het kader zijn de totale incidentele en structurele kosten en baten verdeeld over dienstverlening, handhaving/toezicht en automatisering.

De Belastingdienst, Douane en Toeslagen maken jaarlijks reserveringen voor te verwachten kosten die samenhangen met kleinere, jaarlijks terugkerende aanpassingen in wet- en regelgeving. Het gaat bijvoorbeeld om kosten voor het wijzigen van content op de website en kleine aanpassingen in de aangifteprogrammatuur. De met dergelijke aanpassingen samenhangende kosten worden ten laste van het gereserveerde budget gebracht. In de uitvoeringstoets wordt dan aangegeven dat het een jaaraanpassing betreft en worden de kosten verder niet gekwantificeerd.

Personele gevolgen
Dit onderdeel beschrijft de met het voorstel samenhangende personele gevolgen. De incidentele of structurele afname of toename in personele capaciteit wordt uitgedrukt in aantallen fte's.

Beslag portfolio
Hier wordt een inschatting gegeven welk beslag het voorstel legt op het IV-portfolio van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. Dit wordt aangegeven op vijf niveaus:
- geen;
- jaaraanpassing;
- beperkt;
- middelgroot;
- groot.

Jaaraanpassingen worden opgevangen binnen het daarvoor gereserveerde budget (zie uitvoeringskosten).

Het IV-portfolio wordt twee keer per jaar vastgesteld. De gevolgen voor de automatisering van vastgestelde uitvoeringstoetsen lopen daarin mee. Mocht blijken dat herprioritering van wetgevingstrajecten noodzakelijk is dan wordt dit zo snel mogelijk besproken met de opdrachtgevers van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. De opdrachtgevers informeren het parlement over mogelijke herprioritering.

Invoeringsmoment
Dit onderdeel geeft de datum aan waarop de Belasting-dienst, Douane of Toeslagen het voorstel kan uitvoeren. In de praktijk is dit de datum waarop het wetsvoorstel in werking treedt. Indien de Belastingdienst, Douane of Toeslagen constateert dat deze datum niet haalbaar is, betekent dit feitelijk dat het voorstel per de voorgenomen inwerkingtredingsdatum onuitvoerbaar is.

Eindoordeel
Op grond van een weging van de in kaart gebrachte gevolgen voor de uitvoering bevat de uitvoeringstoets een eindoordeel. Hier zijn drie opties mogelijk:
1. Het voorstel is uitvoerbaar.
2. Het voorstel is uitvoerbaar indien/mits/ tenzij/omdat/et cetera … .
3. Het voorstel is niet uitvoerbaar.

Indien er randvoorwaardelijke afhankelijkheden zijn, wordt optie twee gebruikt. Bijvoorbeeld kan daarmee worden aangeduid dat een bepaalde wijziging niet meer in de voorlopige aanslagregeling kan worden verwerkt, zodat deze feitelijk pas toepassing vindt via de aangifte inkomstenbelasting die burgers na afloop van het jaar bij de Belastingdienst indienen.

De uitvoeringstoets wordt opgesteld op basis van conceptwetgeving. Hierdoor kan potentieel lastig uitvoerbare of onuitvoerbare wetgeving zo mogelijk worden aangepast zodat het predicaat onuitvoerbaar niet snel zal voorkomen.

Compensatie selectie aan de poort

Impact:	**beperkt** / middelgroot / ingrijpend		
			
Interactie burgers/bedrijven			x
Maakbaarheid systemen			x
Handhaafbaarheid			x
Fraudebestendigheid			x
Complexiteitsgevolgen		nvt	

Risico procesverstoringen: groot / **gemiddeld** / klein

Uitvoeringskosten	*incidenteel*	*structureel*
• Dienstverlening	€ 250.000	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 2,5 mln.	€ 0
• Automatisering	€ 0	€ 0

Personele gevolgen: 13,0 fte incidenteel
0 fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 01 – 2024

Beslag portfolio: geen

Eindoordeel: uitvoerbaar

Beschrijving voorstel/regeling
Met het voorstel wordt voorzien in een grondslag om tegemoetkomingsbeleid uit te voeren voor burgers bij wie een correctie van het verzamelinkomen in de aangifte inkomensheffing (IH) heeft plaatsgevonden. Dit als gevolg van selectie aan de poort waarbij geen sprake was van selectie op basis van voor fiscaal toezicht relevante criteria. Burgers met recht op een tegemoetkoming krijgen ook een tegemoetkoming voor correcties op zowel eerdere als navolgende aangiftejaren gerelateerd aan de correctie van de aangifte in het selectiejaar. Wanneer het geleden nadeel van de burger groter is dan de forfaitaire tegemoetkoming, komt de burger in aanmerking voor een aanvullende vergoeding.

Interactie burgers/bedrijven
In de kamerbrief van 16 mei 2023 is beschreven dat de onderzoekspopulatie voor het onderzoek naar de gevolgen van selectie aan de poort bestaat uit ca. 12.000 burgers met in totaal ca. 14.000 aangiften[1]. Circa 7.800 aangiften kwamen daarbij in aanmerking voor verder handmatig onderzoek. Voor de uitvoerings-toets is een kwaliteitscontrole uitgevoerd, hieruit volgt dat de onderzoekspopulatie bestaat uit ca. 18.800 burgers met in totaal ca. 20.400 aangiften. Na geautomatiseerde analyse op de aanwezigheid van voor fiscaal toezicht relevante criteria volgt dat ca. 10.500 aangiften in aanmerking komen voor handmatig onderzoek. De ca. 10.500 aangiften worden verder handmatig beoordeeld op de selectie van de aangifte. Hierbij wordt de burger ontzorgd van de noodzaak zelf actie te ondernemen en wordt zij door een beschikking geïnformeerd over de uitkomst van het onderzoek. Hierdoor is het voor de burger mogelijk in bezwaar te gaan. Als onderdeel van de standaardprocedure bij Buitengewone Zaken Blauw (hierna: BZB) voor FSV-geregistreerden kunnen eventuele aanvullende schadeverzoeken of informatie-verzoeken worden ingediend, dit staat los van het wetsvoorstel.

Maakbaarheid systemen
Bij de uitvoering van het onderzoek wordt voldaan aan de naleving van de maatregelen waarmee het risico van het gebruik van FSV-gegevens tot een aanvaardbaar niveau wordt teruggebracht (zoals ook beschreven in de data protection impact assessment BZB). Verder kan gebruik worden gemaakt van al eerder ontwikkelde IV-voorzieningen die binnen het programma BZB beschikbaar zijn.

Handhaafbaarheid
Om de gewenste resultaten te handhaven worden vier processtappen uitgevoerd: 1) het (handmatig) beoordelen van de fiscale grond voor de selectie van de aangifte, 2) communiceren over de onderzoeks-resultaten met bijbehorende bezwaartermijn, 3) het realiseren van de tegemoetkomingen en 4) het kunnen melden van groter nadeel. Samenvattend wordt de uitvoering van het wetsvoorstel als handhaafbaar beschouwd.

Fraudebestendigheid
Op hoofdlijnen gelden de volgende kaders voor de groep burgers die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming: 1) de burger staat in FSV geregistreerd 2) de aangifte valt binnen de onderzoeksperiode (2012 tot en met 2019); 3) overeenkomende ABS-aangifte gevonden (FSV-opnamedatum ligt tussen de datum van aangifte en definitieve aanslag); 4) de aangifte IH voldoet aan de specificaties om in de specifieke zorgkostenquery dan wel giftenaftrekquery terecht te komen; 5) de aangifte IH heeft een code 1043 meegekregen vanwege "Query's aan de Poort" en heeft daardoor een Uitworpbewering ontvangen die gebruikt werd bij "Query's aan de Poort''; en 6) bij het vaststellen van de aanslag IB/PVV is het verzamelinkomen hoger vastgesteld dan aangegeven is in de aangifte IH, waardoor de burger nadeel heeft ondervonden en 7) uit het handmatig onderzoek blijkt dat geen sprake was van selectie op basis van voor fiscaal toezicht relevante criteria. Dit is later niet ongedaan gemaakt door een verzoek, bezwaar of beroep.

Complexiteitsgevolgen
Op basis van de steekproefresultaten is geconcludeerd dat het uitvoeren van het handmatig onderzoek, de bijbehorende burgercommunicatie en het realiseren van de tegemoetkomingen aansluiten op de bestaande processen van BZB en zodoende niet leiden tot een complexiteitstoename of -afname.

Risico procesverstoringen
De beoordelingen worden grotendeels handmatig uitgevoerd wat kan leiden tot fouten en proces-verstoringen. Daarom is het risico hierop beoordeeld als gemiddeld. Dit risico beperkt zich tot de uitvoering binnen BZB. Een mitigerende factor hierin is dat gelijksoortige processen binnen BZB reeds zijn uitgevoerd.

Uitvoeringskosten
De incidentele uitvoerings- en tegemoetkomingslasten bedragen € 15,02 mln. In totaal is ca. € 2,75 mln.

[1] *Kamerstukken II* 2022/2023, 31066, nr. 1231.

begroot voor uitvoeringskosten en ca. € 12,3 mln. begroot voor tegemoetkomingskosten.

Personele gevolgen
Er is incidenteel 13 fte (op jaarbasis, 39 fte gedurende de beoordelingsperiode van vier maanden) nodig voor het handmatig onderzoek op de aangiften. Dit betreft een eerstelijns- en tweedelijnsbeoordeling.

Invoeringsmoment
Invoering is mogelijk per: 1 januari 2024.

Eindoordeel
Het voorstel is uitvoerbaar.